

Stockholm den 6 mars 2025

R-2024/2616

Till Justitiedepartementet

Ju2024/01720

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 6 december 2024 beretts tillfälle att yttra sig över Polismyndighetens hemställan om ändring av bestämmelserna om gemensamt tillgängliga uppgifter (dnr A286.201/2024).

Sammanfattning

Vid en samlad bedömning anser Advokatsamfundet att de föreslagna lagändringarna riskerar kringgå de särskilda krav som gäller för uppgifter som bedöms vara gemensamt tillgängliga. Ur integritetsskyddssynpunkt framstår det även som bekymmersamt med en reglering som tillåter att personuppgifter får göras gemensamt tillgängliga i större utsträckning än vad som idag är fallet. Advokatsamfundet anser vidare att underlaget som ska styrka behovet av förändringen i regleringen är bristfälligt underbyggt och motiveringen i hemställan alltför kortfattad. Advokatsamfundet kan därför och med hänvisning till följande synpunkter inte ställa sig bakom förslagen i promemorian.

Synpunkter

Förslag om ändring av definitionen av gemensamt tillgängliga uppgifter

I hemställan anføres att bedömningen av när personuppgifter blir gemensamt tillgängliga, måste bli mer flexibel och att det finns ett behov av att fler tjänstemän bearbetar och analyserar inkomna uppgifter. I hemställan anføres vidare att den s.k.

fåtalsregeln i 3 kap. 1 § i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område ger upphov till stora tolkningsproblem.

Advokatsamfundet har förståelse för problematiken, men är ändå kritisk till förslaget att uttrycket ”ett fåtal” ersätts med ”en avgränsad krets”.

Polismyndighetens förslag om ändring riskerar ge utrymme för att ett stort antal medarbetare kan bedömas utgöra en sådan avgränsad krets som omfattas, vilket är problematiskt av integritetsskyddsskäl. En ändrad definition kommer att medföra att fler uppgifter inte anses vara gemensamt tillgängliga, trots att de tillgängliggörs för betydligt fler personer i förhållande till dagens reglering. Advokatsamfundets uppfattning är även att skrivelsen ”en avgränsad krets” kan ge upphov till tolkningsproblem, vilket riskerar leda till en oförutsebar tillämpning.

Förslag om ändring av kraven för att få göra uppgifter gemensamt tillgängliga för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet

I hemställan föreslås att kravet på kvalificeringsgrad avseende brottslig verksamhet i 3 kap. 2 § första stycket 1 tas bort. Detta innebär att uppgifter som kan antas ha samband med vilken typ av brottslig verksamhet som helst, inklusive brottslighet med enbart böter i straffskalan, får göras gemensamt tillgängliga. En reglering som tillåter att personuppgifter får göras gemensamt tillgängliga i större utsträckning än vad som gäller idag, innebär oproportionerliga risker för enskildas integritet.

I hemställan görs en jämförelse med 3 kap. 2 § första stycket 3. Enligt denna bestämmelse får personuppgifter som förekommer i ett ärende om utredning av eller lagföring för brott göras gemensamt tillgängliga, oavsett kvalificeringsgrad av brottet eller brottsligheten. De olika bestämmelserna tar emellertid sikte på olika situationer. Att göra personuppgifter som förekommer i en pågående förundersökning gemensamt tillgängliga, kan vara motiverat för att kunna upptäcka samband som kan finnas med andra pågående förundersökningar. I första punkten är det i stället brottsligheten som sådan som står i fokus för polisens uppmärksamhet.

Förslaget skulle innebära en betydande förändring av regelverket och att en del av dagens integritetsskydd går förlorat. Det krävs en betydligt grundligare analys och en mer genomgripande bedömning av Polismyndighetens behov i förhållande till de risker ändringen kan medföra för enskildas integritet. Advokatsamfundet anser att underlaget

i hemställan brister i detta avseende och den föreslagna ändringen framstår som oproportionerlig.

Förslaget om undantag från vissa av upplysningskraven för gemensamt tillgängliga uppgifter

Enligt förslaget i hemställan ska personuppgifter som har gjorts gemensamt tillgängliga, under vissa förutsättningar inte behöva förses med en upplysning om att en person inte är misstänkt för att ha utövat eller komma att utöva brottslig verksamhet eller upplysning om uppgiftslämnarens trovärdighet och uppgifternas riktighet i sak. I avsaknad av en erforderlig analys och motivering till behovet av en sådan undantagsreglering, kan Advokatsamfundet utifrån befintligt underlag inte heller tillstyrka förslaget i denna del.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander